

MUUSIKATEATER 98/99: laval troonis magus muusikal ja tõsimeelne avangard

Muusikal ravib rahva hinge

Heili Vaus

pianist

Eesti selle hooaja muusikateater oli üle aastate värvi-
kaim: ilma tegid igapäeva-
elule palsamina mõjuvad
muusikalid ja hämmastavad
uusprojektid.

Eesti muusikateatri tõstis
nii tehnilises kui ka sisulises
mõttes uuele tasandile
Moskva ooperinovaatori
Dmitri Bertmani (31) lavas-
tatud ooper "Näkineid". Va-
na muinasjutt oli tihenda-
tud-lahatud psühhoanalüüti-
liseks draamaks.

Lava eri tasapinnad sõit-
sid mitme meetri kõrgusele
ja kiilas Näkineid ilmus
plastist *topless*-kostüümis!
Sellega jõudis Eesti muusi-
kateatri lava- ja kostüümi-
kujundus Euroopa tasemel
tehniliste lahendusteni.

Selle kõrvale asetus Nydd-
Ensemble ja Von Krahl
Teatri 20. sajandi keskpaiga
avangardistide irooniline
etendus, kus muusikalise
huumori kõrval säras lau-
lev-räppiv Ardo-Ran Varres.

Intrigeeriv on, et muusi-
kateatri uued tegijad Nydd-
Ensemble ja Tarvo Kralli
muusikaliagentuur on sisu-
lised vastandid. Uue muusi-
ka grupi Nydd-Ensemble'i
lavastus naeris muusikali
kui žanri välja, aga Kralli
agentuur lubas lavale tuua

Lava eri tasapinnad sõitsid mitme meetri kõrgusele ja kiilas Näkineid ilmus plastist *topless*-kostüümis! Sellega jõudis Eesti muusikateatri lava- ja kostüümikujundus Euroopa tasemel tehniliste lahendusteni.

Selle kõrvale asetus Nydd-Ensemble ja Von Krahli Teatri 20. sajandi keskpaiga avangardistide ironiline etendus, kus muusikalise huumori kõrval säras laulev-räppiv Ardo-Ran Varres.

Intrigeeriv on, et muusikateatri uued tegijad Nydd-Ensemble ja Tarvo Kralli muusikaliagentuur on sisulised vastandid. Uue muusika grupi Nydd-Ensemble'i lavastus naeris muusikali kui žanri välja, aga Kralli agentuur lubas lavale tuua paremiku sajandialguse muusikalidest. Alustati Rodgers-Hammersteini teosega "Kuningas ja mina".

Kralli Linnahalli etendus vallandaski muusikalibuumi. Sellele järgnes terve trobikond lõbusaid lugusid, tekitades poleemikat: mis on Eesti teatrites lahti. Ju on see aja märk, et eestlane ootab praegu muusikateatrit mitte ajaloolist traagikat, vaid hästilõppevaid tavasekeldusi. Olukorras, kus igapäevaelu toob pettumust ja allasurutud alandust, on kosutav näha endasarnaste tegelaste triumfi laval.

Selles mõttes pakkus kõige rohkem ühiskondlikku äratundmisrõõmu rumal lõugav valitseja (või ülemus) ja õilis alluv lavastuses "Kuningas ja mina".

Muusikalidest oli suurim õnnestumine Olav Ehala "Nukitsamees". Estonia lavastuses võlus nii kulumata vaimukas muusika, naturaalistlik-romantiline lavapilt kui ka kenast trupist peaja-

Muusikalavastuste suurim saavutus oli sel hooajal Eesti oma muusikal, Olav Ehala "Nukitsamees". Pildil Kusti (Mati Vaikmaa) ja Nukitsamees (Joonas Veelmaa).

HARRI ROSPU

gu üle olev laps-staar Nukitsamees.

"Nukitsamehega" samal päeval tuli Vanemuises välja risti vastupidine lastetükk "Ooh, Pinocchio!" tühja värvilise lava ja slaidivideo kujunduse ning ironilis-filosoofilise süžeeaga. Kahe nii erinevas võtmes lahendatud lastemuusikali lavaletulek näitab muusikateatri rikkust.

Ka täiskasvanute muusikalid käisid paarikaupa.

"Kuningas ja mina" kõrvale võiks asetada Estonia-Endla "Irma", mille pilkupüüdvaim osa on Sepo Seemanni ga eesotsas tegutsev meeskviintett. Nende liikumises on stiili ja täpsust.

Ka kergema žanri klassika poolelt käisid Estonia ja Vanemuine kordamööda välja oma trumbid: Offenbachi "Ihusa Helena" ja Nielsen'i "Mäskeraadi". Neis oli palju sarnast – Jaak Vausi pilkupüüdev lava, väheütlev

muusika ja jantiv tegevus. Lavastaja Neeme Kuningas tegi panuse vaataja naerutamiseks mõeldud tänapäevasele tekstile ja Finn Poulsen

etendust siduval koomikuandega Andres Dvinjaninovile. Tulemus jäi mõlemas lavastuses keskmiseks. Hooajale paneb punkti

juuni algul Estonias esietenduv Mozarti "Don Giovanni", mis peaks täitma korraliku klassikalavastuse tühiku.

Mis teile hooajast meelde jäi?

Hooajal nähtud etendustest tegi kõige rohkem rõõmu "Nukitsamees". Ehala muusika on täiesti maailmatasemel. Hittide arvgi on tihedam kui Webberil. Etenduse lõpuosa läks minu jaoks veidi magusaks, aga tore, et selline asi laval on.

Eino Tamberg
helilooja

Hea üllatus oli "Carmen" – kindlasti meie regiooni parim.

Aga mis puutub muusikalidesse ja operettidesse, siis need mind ei vaimusta. Sellepärast pole ka vaadanud.

Anu Tali
dirigent

Koim esimest on "Nukitsamees", "Irma" ja "Näkineid". Kõige suurem elamus oli "Nukitsamees". Lastele on üldse nii

vähe asju, aga see, mis Estonia Teater nüüd pakkus, on tõesti kümnese. "Irma" puul olin esimeses vaatuses veidi äraootav, aga mida edasi, seda paremaks läks.

Enno Mattisen
Eesti Kontserdi direktor

Muusikateatri esietendused

pealkiri	lavastaja	žanr	teater
Kuningas ja mina	Ivo Eensalu	muusikal	Kralli agentuur
Nukitsamees	Volmer, Kuningas	muusikal	Estonia
Ooh, Pinocchio!	Ülo Vilimaa	muusikal	Vanemuine
Näkineid	Dmitri Bertman	ooper	Estonia
Ilus Helena	Neeme Kuningas	operett	Estonia
Öudne etendus	Peeter Jalakas	muusika-teater	Nydd-Ensemble/ Von Krahli Teater/Estonia
Maskeraad	Finn Poulsen	koomiline ooper	Vanemuine
Irma	Neeme Kuningas	muusikal	Estonia-Endla

(Ülevaatest on kõrvale jäetud balletietendused)